KOMMISSIONENS DELEGERADE FÖRORDNING (EU) 2017/591

av den 1 december 2016

om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/65/EU vad gäller tekniska tillsynsstandarder för tillämpning av positionslimiter för råvaruderivat

(Text av betydelse för EES)

EUROPEISKA KOMMISSIONEN HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt,

med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/65/EU av den 15 maj 2014 om marknader för finansiella instrument ([1]). särskilt artikel 57.3 och 57.12, och

av följande skäl:

(1) För att säkerställa en harmoniserad syn på tillämpning av positionslimiter för råvaruderivat i unionen bör en metod för beräkning av sådana limiter specificeras. Denna metod bör förhindra regleringsarbitrage och främja samstämdhet samtidigt som behöriga myndigheter får tillräcklig flexibilitet att beakta variationer mellan olika råvaruderivatmarknader och marknader för underliggande råvaror. Metoden för att beräkna limiter bör göra det möjligt för de behöriga myndigheterna att väga målet att fastställa limiter på en tillräckligt låg nivå för att förhindra personer som har positioner i dessa råvaruderivat från att missbruka eller snedvrida marknaden mot målen att stödja ordnade prissättnings- och avvecklingsvillkor, utveckla nya råvaruderivat och möjliggöra att råvaruderivat även fortsättningsvis kan stödja affärsverksamhet på underliggande råvarumarknader.

(2) För att tydligt identifiera ett begränsat antal begrepp som härrör från direktiv 2014/65/EU och specificera vissa tekniska termer som behövs i denna förordning bör ett antal termer definieras, så att en enhetlig tillämpning säkerställs.

(3) Vid fastställandet av den effektiva storleken på en position som kontrolleras av en person vid en given tidpunkt bör marknadsaktörers långa och korta positioner i råvaruderivat nettas mot varandra. Storleken på en position som innehas via ett optionsavtal bör beräknas på grundval av deltaekvivalenten. Eftersom det enligt denna förordning används olika metoder för beräkning av positionslimiter för spotmånadskontrakt respektive andra månaders kontrakt, bör sådan nettning tillämpas separat på spotmånadens positioner och andra månaders positioner.

(4) I direktiv 2014/65/EU anges att positioner som innehas av andra personer för en viss persons räkning ska innefattas i beräkningen av den personens positionslimit och att positionslimiter ska tillämpas på både enhetsnivå och koncernnivå, varför det blir nödvändigt att aggregera positioner på koncernnivå. Aggregering av positioner på koncernnivå bör bara krävas om moderföretaget kan kontrollera användningen av positionerna. Moderföretag bör således aggregera positioner som innehas av deras dotterföretag med alla de positioner som moderföretaget innehar direkt, och dessutom bör dotterföretagen aggregera sina egna positioner. En sådan aggregering kan leda till att positioner beräknade på moderföretagets nivå blir större eller, till följd av nettning av långa och korta positioner som innehas av olika dotterföretag, mindre än vad beräkningen leder till för enskilda dotterföretag. Positioner bör inte aggregeras på moderföretagets nivå om de innehas av företag för kollektiva investeringar för deras investerares räkning snarare än för moderföretagets räkning, i fall där moderföretaget inte kan kontrollera användningen av positionerna till sin egen fördel.

(5) Genom begreppet ”likadana” råvaruderivat bör det inrättas en hög tröskel som hindrar personer från att på ett otillbörligt sätt netta positioner mellan olika råvaruderivat i syfte att kringgå och försvaga positionslimiten för det huvudsakliga råvaruderivatkontraktet. Detta bör inte hindra behöriga myndigheter från att fastställa liknande positionslimiter för liknande råvaruderivatkontrakt inom ramen för Europeiska värdepappers- och marknadsmyndighetens (Esma) samordning. Råvaruderivat bör anses handlas i betydande volymer på en handelsplats bara när de under en tillräckligt lång tid överskrider en likviditetströskel som anges i denna förordning.

([1]) EUT L 173, 12.6.2014, s. 173.

(6) När ett OTC-kontrakt värderas utifrån samma underliggande råvara som är levererbar på samma plats och med samma kontraktsvillkor och om dess ekonomiska utfall har en hög korrelation med ett kontrakt som handlas på en handelsplats, bör det anses som ekonomiskt likvärdigt oavsett små skillnader i kontraktsvillkoren avseende poststorlekar och leveransdag. Inte heller skillnader i riskhanteringsarrangemang efter handeln, t.ex. i fråga om clearing, bör utgöra hinder för att förklara sådana kontrakt som ekonomiskt likvärdiga. För att förhindra otillbörlig nettning av potentiellt dominerande positioner som handlas på en handelsplats med hjälp av bilaterala arrangemang för OTC-kontrakt och för att säkerställa en effektiv tillämpning i praktiken av ordningen för positionslimiter, måste OTC-handlade råvaruderivat betraktas som ekonomiskt likvärdiga med kontrakt på handelsplatser enbart under begränsade omständigheter. För att avskräcka aktörer från att undvika positionslimiter och stärka integriteten hos ordningen för positionslimiter måste en definition av ett ekonomiskt likvärdigt OTC-kontrakt formuleras snävt så att en person inte får möjlighet att netta en OTC-position mot flera andra positioner eller att efter eget skön välja mot vilka positioner nettningen ska ske.

(7) För att fastställa vilka positioner i råvaruderivat som på ett objektivt mätbart sätt kan anses minska risker som står i direkt samband med affärsverksamhet bör vissa kriterier fastställas, inbegripet användningen av en redovisningsdefinition av säkringsavtal som baseras på IFRS-standarderna. Denna redovisningsdefinition bör också vara tillgänglig för icke-finansiella enheter, även om dessa inte tillämpar IFRS-reglerna på enhetsnivå.

(8) Icke-finansiella enheter bör dessutom kunna använda riskhanteringstekniker för att begränsa den övergripande risk som uppkommer genom deras affärsverksamhet eller genom koncernens affärsverksamhet, inklusive risker som uppkommer genom ett flertal geografiska marknader, flera produkter, flera tidshorisonter eller flera enheter (makro- eller portföljsäkring). När en icke-finansiell enhet använder makro- eller portföljsäkring kanske den inte kan fastställa ett entydigt samband mellan en specifik position i ett råvaruderivat och en specifik risk uppkommande genom affärsverksamheten som råvaruderivatet syftar till att säkra. En icke-finansiell enhet kan också använda ett icke-likvärdigt råvaruderivat för att säkra en specifik risk som uppkommer genom affärsverksamhet när ett identiskt råvaruderivat inte är tillgängligt eller när ett närmare korrelerat råvaruderivat inte har tillräcklig likviditet (risksäkring ”by proxy”). I sådana fall bör strategier och system för riskhantering kunna hindra transaktioner som inte utgör säkringstransaktioner från att kategoriseras som säkringstransaktioner och även kunna skapa en tillräckligt detaljerad bild av säkringsportföljen så att spekulativa komponenter identifieras och räknas mot positionslimiter. Positioner bör inte anses minska risker som står i samband med affärsverksamhet enbart av det skälet att de på övergripande basis har inkluderats i en riskminskande portfölj.

(9) En risk kan utvecklas över tiden och för att aktörer ska kunna anpassa sig till riskutvecklingen kanske de måste kvitta råvaruderivatkontrakt som ursprungligen ingåtts för att minska en risk som står i samband med affärsverksamheten mot ytterligare råvaruderivatkontrakt som slutavräknar de råvaruderivatkontrakt som inte längre står i samband med affärsrisken. Dessutom bör utvecklingen av en risk som har hanterats genom att aktören ingått en position i ett råvaruderivat för att minska risken inte i efterhand ge anledning till att den positionen omvärderas till att anses som en från början icke-privilegierad transaktion.

(10) Icke-finansiella enheter bör kunna ansöka om ett undantag i fråga om säkring av affärsverksamhet innan de ingår en position. Ansökan bör ge den behöriga myndigheten en klar och koncis överblick över den icke-finansiella enhetens affärsverksamhet när det gäller en underliggande råvara, de förknippade riskerna och hur råvaruderivat används för att begränsa sådana risker. Positionslimiter är alltid tillämpliga och om den behöriga myndigheten i slutändan inte beviljar ett undantag bör den icke-finansiella enheten i tillämplig utsträckning minska varje position som överskrider limiten och kunna bli föremål för övervakningsåtgärder avseende överskridande av en limit. Icke-finansiella enheter bör med jämna mellanrum se över sin verksamhet för att säkerställa att en fortsatt tillämpning av ett undantag är berättigad.

(11) Spotmånadsperioden, dvs. perioden omedelbart före leverans vid löptidens utgång, är specifik för varje råvaruderivat och får inte motsvara exakt en månad. Spotmånadskontrakt bör således avse det kontrakt inom ett råvaruderivat som är nästa kontrakt att förfalla. En inskränkning av de positioner en person får inneha under den period då den fysiska råvaran ska levereras begränsar kvantiteten av det underliggande levererbara utbud som en person får erbjuda eller ta emot, vilket förhindrar att personer bygger upp dominerande positioner som gör att de

kan pressa marknaden genom att begränsa tillgången till råvaran. Referenspositionslimiten för spotmånaden för både fysiskt avvecklade och kontant betalade råvaruderivat bör därför beräknas som en procentandel av det uppskattade levererbara utbudet. De behöriga myndigheterna bör kunna tillämpa en lista med sjunkande positionslimiter från den tidpunkt då ett kontrakt blir ett spotmånadskontrakt till kontraktets förfall, så att lämpliga positionslimiter kan fastställas mer exakt under hela spotmånadsperioden och en ordnad avveckling kan säkerställas.

(12) Andra månaders positionslimiter tillämpas på alla förfallodatum utom under spotmånaden. Referenspositionslimiten för andra månader för både fysiskt avvecklade och kontant betalade råvaruderivat bör beräknas som en procentandel av den totala mängden öppna kontrakt. Fördelningen av positioner över de andra månaderna av ett råvarukontrakt koncentreras ofta till de månader som ligger närmast förfallodatum. Den totala mängden öppna kontrakt är följaktligen en lämpligare utgångspunkt för att fastställa positionslimiter än en genomsnittlig siffra för samtliga löptider.

(13) Referensgränsen på 25 % av det levererbara utbudet och av mängden öppna kontrakt har fastställts med utgångspunkt i erfarenheter från andra marknader och andra jurisdiktioner. De behöriga myndigheterna bör justera gränsen genom att kunna sänka den med högst 20 % (eller 22,5 % i fråga om vissa jordbruksråvaruderivat) och höja den med högst 10 % (eller 15 % i fråga om mindre likvida råvaruderivat) när marknadens egenskaper kräver det, t.ex. vid en brist på marknadsaktörer, i syfte att främja en ordnad avveckling av och funktion hos kontrakt och deras underliggande marknad. Eftersom varje justering av grundbeloppet är tillämplig endast och så länge objektiva egenskaper på marknaden så kräver, bör tillfälliga justeringar för dessa grundbelopp vara möjliga. De behöriga myndigheterna bör se till att gränsen justeras nedåt när det krävs för att förhindra dominerande positioner och främja en ordnad prissättning av råvaruderivat och deras underliggande råvaror. Denna spännvidd återspeglar att direktiv 2014/65/EU omfattar en bredare uppsättning av råvaruderivat och marknader än andra marknader och jurisdiktioner. Definitionen av råvaruderivat i artikel 2.1.30 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 600/2014 ([1]) är bred och innefattar också värdepappersderivat och kontant betalade derivat som baseras på något annat än konkreta underliggande tillgångar, exempelvis klimatvariabler. För värdepappersderivat gäller inte begreppen spotmånad och andra månader. För derivat utan någon konkret underliggande tillgång kan det levererbara utbudet inte användas för att fastställa en positionslimit. De behöriga myndigheterna bör därför kunna bygga ut eller anpassa metoderna för att fastställa positionslimiter för dessa råvaruderivat utgående från olika parametrar som antalet emitterade värdepapper eller mängden öppna kontrakt också för spotmånaden.

(14) Vissa råvaruderivat, särskilt för energi och gas, föreskriver att den underliggande tillgången ska levereras kontinuerligt under en specificerad tidsperiod på t.ex. en dag, en månad eller ett år. Vissa kontrakt med längre leveransperioder, t.ex. ett år eller ett kvartal, kan vidare automatiskt ersättas med relaterade kontrakt med kortare leveransperioder, t.ex. ett kvartal eller en månad (överlappande kontrakt). I dessa fall skulle en spotmånadspositionslimit för ett kontrakt som ska ersättas före leveransen vara olämplig, eftersom denna limit inte skulle täcka kontraktets förfall och den fysiska leveransen eller kontantbetalningen av kontraktet. I den utsträckning som leveransperioder för kontrakt med samma underliggande tillgång överlappar varandra bör en enda positionslimit gälla för samtliga relaterade kontrakt, så att samtliga positioner i dessa potentiellt levererbara kontrakt kan beaktas. För att underlätta detta bör relaterade kontrakt mätas i antalet enheter av underliggande tillgångar och aggregeras och nettas i enlighet därmed.

(15) För vissa jordbruksråvaruderivat som har en väsentlig inverkan på livsmedelspriserna för konsumenter gör metoden det möjligt för en behörig myndighet att fastställa ett grundbelopp och en positionslimit under den allmänna miniminivån när den finner belägg för spekulativ verksamhet som i betydande utsträckning inverkar på priserna.

(16) Den behöriga myndigheten bör bedöma om de faktorer som förtecknas i artikel 57.3 i direktiv 2014/65/EU gör det nödvändigt att justera positionsgränsen vid fastställandet av den slutgiltiga positionslimiten. Vid denna bedömning bör de av dessa faktorer som är relevanta för det specifika berörda råvaruderivatet beaktas. Metoderna bör ange den allmänna inriktningen på fastställandet av limiter utan att avhända den behöriga myndigheten det slutgiltiga beslutet om en lämplig positionslimit för ett råvaruderivat i syfte att förhindra marknadsmissbruk. Dessa faktorer bör ge viktig vägledning för de behöriga myndigheterna och Esma för att underlätta utarbetandet av dess yttranden och säkerställa en tillräcklig anpassning av positionslimiter i hela EU, inbegripet genom att bedöma volatiliteten från fall till fall och så ofta som behövs för att säkerställa att positionslimiter förblir lämpliga.

([1]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 600/2014 av den 15 maj 2014 om marknader för finansiella instrument och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012 (EUT L 173, 12.6.2014, s. 84).

(17) Positionslimiter bör inte skapa hinder för utvecklingen av nya råvaruderivat och ej heller hindra mindre likvida delar av råvaruderivatmarknaderna från att fungera tillfredsställande. Vid tillämpningen av metoder bör behöriga myndigheter beakta den tid som krävs eller krävts för att utveckla och attrahera likviditet till både nya och befintliga råvaruderivat och i synnerhet för sådana råvaruderivat som kan stödja riskhantering på specialutformade eller omogna marknader eller som strävar efter utformning av nya säkringsarrangemang för nya råvaror. Med tanke på det breda sortiment av marknader och råvaror som ordningen för positionslimiter är tillämplig på kan man inte fastställa en gemensam och förutbestämd tid som ska ha gått innan ett råvaruderivatkontrakt övergår från ny till etablerad status. Likaledes finns det många råvaruderivatkontrakt som kanske aldrig kommer att attrahera ett tillräckligt antal aktörer eller tillräcklig likviditet för att ordningen för positionslimiter ska kunna tillämpas effektivt utan risk för att aktörer regelbundet och oavsiktligt överskrider limiter, vilket gör att ordningen stör prissättning för och avveckling av sådana råvaruderivat. För att hantera dessa risker mot marknaders effektiva funktion föreskrivs en stegvis metod som innebär att positionslimiten för spotmånaden och andra månader fastställs till en fast nivå på 2 500 poster för råvaruderivat och 2,5 miljoner emitterade värdepapper för värdepappersderivat med en underliggande råvara, till dess att en tröskel på 10 000 poster respektive 10 miljoner värdepapper överskrids. Kontrakt som överstiger dessa trösklar bör, även om de fortfarande är relativt illikvida, vid behov kunna omfattas av en högre limit, så att det säkerställs att handeln med sådana kontrakt inte hindras otillbörligt.

(18) Marknadsaktörernas antal, sammansättning och roll i fråga om ett råvaruderivat kan inverka på karaktären och storleken av de positioner som vissa marknadsaktörer kan inneha på en marknad. När det gäller vissa råvaruderivat kan somliga marknadsaktörer inneha stora positioner som återspeglar deras roll i fråga om köp, försäljning och leverans av råvaran när de befinner sig på den motsatta sidan av marknaden jämfört med majoriteten av övriga marknadsaktörer som tillhandahåller likviditet eller riskhantering för den underliggande råvarumarknaden.

(19) Utbudet och användningen av, tillträdet till och tillgängligheten av den underliggande råvaran utgör egenskaper hos den underliggande råvarumarknaden. Genom en mer detaljerad bedömning av dessa egenskaper, t.ex. en råvaras lättfördärvlighet och transportmetod, kan den behöriga myndigheten avgöra marknadens flexibilitet och justera positionslimiter i enlighet därmed.

(20) För vissa råvaruderivat kan det råda en stor diskrepans mellan mängden öppna kontrakt och det levererbara utbudet. Detta kan vara fallet om derivathandeln är relativt liten i förhållande till det levererbara utbudet, då mängden öppna kontrakt kommer att understiga det levererbara utbudet, eller om exempelvis ett särskilt råvaruderivat används i stor omfattning för att säkra många olika riskexponeringar och det levererbara utbudet därför understiger mängden öppna kontrakt. Sådana stora diskrepanser mellan mängden öppna kontrakt och det levererbara utbudet motiverar en justering av referensgränsen för andra månaders positionslimit uppåt eller nedåt, så att man kan undvika en oordnad marknad när spotmånaden närmar sig.

(21) Med samma mål att undvika oordnade marknader när spotmånaden närmar sig till följd av stora diskrepanser mellan det beräknade levererbara utbudet och den beräknade mängden öppna kontrakt bör definitionen av det levererbara utbudet innefatta alla alternativa kvaliteter eller typer av en råvara som enligt kontraktsvillkoren kan levereras vid avveckling av ett råvaruderivatkontrakt.

(22) Europaparlamentets och rådets nya lagstiftning om marknader för finansiella instrument fastställs i direktiv 2014/65/EU och förordning (EU) nr 600/2014 och tillämpas från och med den 3 januari 2017. För att säkerställa konsekvens och rättssäkerhet bör denna förordning tillämpas från och med samma dag.

(23) Denna förordning baseras på det förslag till tekniska tillsynsstandarder som Esma har lagt fram för kommissionen.

(24) Esma har genomfört öppna offentliga samråd om det förslag till tekniska tillsynsstandarder som denna förordning baseras på. Esma har även analyserat möjliga relaterade kostnader och fördelar samt begärt in ett yttrande av den intressentgrupp för värdepapper och marknader som inrättats i enlighet med artikel 37 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1095/2010 ([1]).

([1]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1095/2010 av den 24 november 2010 om inrättande av en europeisk tillsynsmyndighet (Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten), om ändring av beslut nr 716/2009/EG och om upphävande av kommissionens beslut 2009/77/EG (EUT L 331, 15.12.2010, s. 84).

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

KAPITEL I

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 1

Syfte

I denna förordning anges regler för beräkning av den nettoposition som en person innehar i ett råvaruderivat och metoden för att beräkna positionslimiter för storleken på denna position.

Artikel 2

Definitioner

I denna förordning gäller följande definitioner:

1. *icke-finansiell enhet*: en fysisk eller juridisk person som inte är:

   a) ett värdepappersföretag som auktoriserats i enlighet med direktiv 2014/65/EU,

   b) ett kreditinstitut som auktoriserats i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU ([1]),

   c) ett försäkringsföretag som auktoriserats i enlighet med rådets direktiv 73/239/EEG ([2]),

   d) ett försäkringsföretag som auktoriserats i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/83/EG ([3]),

   e) ett återförsäkringsföretag som auktoriserats i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/68/EG ([4]),

   f) ett fondföretag, och i tillämpliga fall dess förvaltningsbolag, som auktoriserats i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG ([5]),

   g) ett tjänstepensionsinstitut i den mening som avses i artikel 6 a i Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/41/EG ([6]),

   h) en alternativ investeringsfond som förvaltas av en AIF-förvaltare som auktoriserats eller registrerats i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/61/EU ([7]),

([1]) Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG (EUT L 176, 27.6.2013, s. 338).

([2]) Rådets första direktiv 73/239/EEG av den 24 juli 1973 om samordning av lagar och andra författningar angående rätten att etablera och driva verksamhet med annan direkt försäkring än livförsäkring (EGT L 228, 16.8.1973, s. 3).

([3]) Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/83/EG av den 5 november 2002 om livförsäkring (EUT L 345, 19.12.2002, s. 1).

([4]) Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/68/EG av den 16 november 2005 om återförsäkring och om ändring av rådets direktiv 73/239/EEG och 92/49/EEG samt direktiven 98/78/EG och 2002/83/EG (EUT L 323, 9.12.2005, s. 1).

([5]) Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG av den 13 juli 2009 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag) (EUT L 302, 17.11.2009, s. 32).

([6]) Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/41/EG av den 3 juni 2003 om verksamhet i och tillsyn över tjänstepensionsinstitut (EUT L 235, 23.9.2003, s. 10).

([7]) Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/61/EU av den 8 juni 2011 om förvaltare av alternativa investeringsfonder samt om ändring av direktiv 2003/41/EG och 2009/65/EG och förordningarna (EG) nr 1060/2009 och (EU) nr 1095/2010 (EUT L 174, 1.7.2011, s. 1).

i) en central motpart som auktoriserats i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 ([1]),

j) en värdepapperscentral som auktoriserats i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 909/2014 ([2]).

En enhet i tredjeland ska betraktas som en icke finansiell-enhet om den inte skulle vara tvungen att vara auktoriserad enligt någon av ovan nämnda rättsakter om den vore baserad i unionen och omfattades av unionens lagstiftning.

2. *spotmånadskontrakt*: ett råvaruderivatkontrakt som hänför sig till en särskild underliggande råvara och som är nästa kontrakt att förfalla enligt handelsplatsens regler.

3. *andra månaders kontrakt*: ett råvaruderivatkontrakt som inte är ett spotmånadskontrakt.

KAPITEL II

METOD FÖR ATT BERÄKNA STORLEKEN PÅ EN PERSONS NETTOPOSITION

Artikel 3

Aggregering och nettning av positioner i ett råvaruderivat

(Artikel 57.1 i direktiv 2014/65/EU)

1. Den nettoposition som en person innehar i ett råvaruderivat ska motsvara den aggregerade summan av personens positioner i detta råvaruderivat som handlas på en handelsplats, positioner i råvaruderivat som i enlighet med artikel 5.1 betraktas som likadana som det förstnämnda råvaruderivatet och positioner i ekonomiskt likvärdiga OTC-kontrakt i enlighet med artikel 6.

2. Om en person innehar både långa och korta positioner i något råvaruderivat som avses i punkt 1 ska personen netta dessa positioner vid fastställandet av sin nettoposition i det råvaruderivatet.

3. Positioner som innehas av en icke-finansiell enhet i råvaruderivat som på ett objektivt mätbart sätt kan anses minska risker i enlighet med artikel 7 ska, om det godkänns av den behöriga myndigheten enligt artikel 8, inte aggregeras vid fastställandet av den icke-finansiella enhetens nettoposition.

4. De nettopositioner som en person innehar i ett råvaruderivat för spotmånadskontrakt och andra månaders kontrakt ska fastställas separat.

Artikel 4

Metod för att beräkna juridiska enheters positioner inom en koncern

(Artikel 57.1 i direktiv 2014/65/EU)

1. Ett moderföretag ska fastställa sin nettoposition genom att i enlighet med artikel 3 aggregera följande positioner:

a) Sin egen nettoposition.

b) Nettopositionerna för vart och ett sina dotterföretag.

2. Med avvikelse från punkt 1 ska moderföretaget till ett företag för kollektiva investeringar eller, om företaget för kollektiva investeringar har utsett ett förvaltningsbolag, moderföretaget till det förvaltningsbolaget, inte aggregera positioner i råvaruderivat i företag för kollektiva investeringar om moderföretaget inte på något sätt påverkar investeringsbesluten i fråga om att öppna, inneha eller avsluta dessa positioner.

([1]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 av den 4 juli 2012 om OTC-derivat, centrala motparter och transaktionsregister (EUT L 201, 27.7.2012, s. 1).

([2]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 909/2014 av den 23 juli 2014 om förbättrad värdepappersavveckling i Europeiska unionen och om värdepapperscentraler samt ändring av direktiv 98/26/EG och 2014/65/EU och förordning (EU) nr 236/2012 (EUT L 257, 28.8.2014, s. 1).

Artikel 5

Likadana råvaruderivat och betydande volymer

(Artikel 57.6 i direktiv 2014/65/EU)

1. Råvaruderivat som handlas på en handelsplats ska betraktas som likadana som råvaruderivat som handlas på en annan handelsplats, om följande villkor är uppfyllda:

a) Båda råvaruderivaten har identiska kontraktsspecifikationer och kontraktsvillkor, med undantag för riskhanteringsarrangemang efter handeln.

b) Båda råvaruderivaten ingår i en gemensam fungibel mängd öppna kontrakt eller, i fråga om råvaruderivat som motsvarar definitionen i artikel 4.1.44 c i direktiv 2014/65/EU, en fungibel mängd emitterade värdepapper som innebär att positioner som innehas i ett råvaruderivat som handlas på en handelsplats kan slutavräknas mot positioner som innehas i ett råvaruderivat som handlas på den andra handelsplatsen.

2. Ett råvaruderivat ska anses handlas i betydande volymer på en handelsplats om handeln i det råvaruderivatet på den handelsplatsen under tre på varandra följande månader:

a) överstiger en genomsnittlig mängd öppna kontrakt per dag på 10 000 poster för spotmånaden och andra månader tillsammans, eller

b) när det gäller råvaruderivat som motsvarar definitionen i artikel 4.1.44 c i direktiv 2014/65/EU, antalet handlade enheter multiplicerat med priset överstiger ett genomsnittligt dagsbelopp på 1 miljon euro.

3. Den handelsplats där den största handelsvolymen i ett likadant råvaruderivat äger rum ska anses vara den handelsplats som under ett år har något av följande:

a) Den största genomsnittliga mängden öppna kontrakt per dag. eller

b) när det gäller råvaruderivat som motsvarar definitionen i artikel 4.1.44 c i direktiv 2014/65/EU, det högsta genomsnittliga dagsbeloppet.

Artikel 6

OTC-kontrakt som är ekonomiskt likvärdiga med råvaruderivat som handlas på handelsplatser

(Artikel 57.1 i direktiv 2014/65/EU)

Ett OTC-derivat ska anses vara ekonomiskt likvärdigt med ett råvaruderivat som handlas på en handelsplats om det har identiska kontraktsspecifikationer och kontraktsvillkor, med undantag för olika specifikationer avseende poststorlek, leveransdagar som skiljer sig åt med mindre än en kalenderdag och olika riskhanteringsarrangemang efter handeln.

Artikel 7

Positioner som anses minska risker som står i direkt samband med affärsverksamhet

(Artikel 57.1 i direktiv 2014/65/EU)

1. En position som innehas av en icke-finansiell enhet i råvaruderivat som handlas på handelsplatser eller i ekonomiskt likvärdiga OTC-kontrakt enligt artikel 6 ska anses minska risker som står i direkt samband med den icke-finansiella enhetens affärsverksamhet om positionen i sig själv, eller i kombination med andra derivat enligt punkt 2 (”position i en portfölj av råvaruderivat”), uppfyller något av följande kriterier:

a) Den minskar de risker som följer av potentiella förändringar av värdet för tillgångar, tjänster, insatsvaror, produkter, råvaror eller skulder som den icke-finansiella enheten eller dess koncern äger, producerar, tillverkar, bearbetar, tillhandahåller, köper, handlar med, hyr, säljer eller ådrar sig eller rimligtvis kan räkna med att äga, producera, tillverka, bearbeta, tillhandahålla, köpa, handla med, hyra, sälja eller ådra sig i samband med sin vanliga affärsverksamhet.

b) Den uppfyller kraven för att vara ett säkringsavtal enligt IFRS-standarderna, som antagits i enlighet med artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 ([1]).

2. Vid tillämpning av punkt 1 ska en position som anses minska risker i sig själv eller i kombination med andra derivat vara en position för vilken den icke-finansiella enheten eller den person som innehar positionen för den enhetens räkning uppfyller följande kriterier:

a) I enhetens eller personens interna regler beskrivs följande:

   i) De typer av råvaruderivatkontrakt som ingår i en portfölj som används för att minska risker som står i direkt samband med affärsverksamheten och de kriterier som kontrakten ska uppfylla för att ingå i en portfölj.

   ii) Sambandet mellan portföljen och de risker som portföljen ska begränsa.

   iii) De åtgärder som vidtas för att säkerställa att positioner i sådana kontrakt inte tjänar något annat ändamål än att täcka risker som står i direkt samband med den icke-finansiella enhetens affärsverksamhet och att varje position som tjänar ett annat ändamål tydligt kan identifieras.

b) Enheten eller personen kan tillhandahålla en tillräckligt detaljerad bild av portföljen i fråga om klasser av råvaruderivat, underliggande råvaror, tidshorisonter och andra relevanta faktorer.

Artikel 8

Ansökan om undantag från positionslimiter

(Artikel 57.1 i direktiv 2014/65/EU)

1. En icke-finansiell enhet som innehar en riskminskande position i ett råvaruderivat ska lämna in en ansökan om det undantag som avses i artikel 57.1 andra stycket i direktiv 2014/65/EU till den behöriga myndighet som fastställer positionslimiten för det råvaruderivatet.

2. Den person som avses i punkt 1 ska till den behöriga myndigheten lämna följande uppgifter som visar hur positionen minskar risker som står i direkt samband med den icke-finansiella enhetens affärsverksamhet:

a) En beskrivning av arten och värdet av den icke-finansiella enhetens affärsverksamhet rörande den råvara för vilken det råvaruderivat som undantaget avser är relevant.

b) En beskrivning av arten och värdet av den icke-finansiella enhetens verksamhet i fråga om handel med och positioner i relevanta råvaruderivat som handlas på handelsplatser och deras ekonomiskt likvärdiga OTC-kontrakt.

c) En beskrivning av arten av och storleken på de exponeringar och risker i råvaran som den icke-finansiella enheten har eller väntas ha till följd av sin affärsverksamhet och som begränsas eller skulle begränsas genom användning av råvaruderivat.

d) En redogörelse för hur den icke-finansiella enhetens användning av råvaruderivat direkt minskar dess affärsverksamhets exponering och risker.

3. Den behöriga myndigheten ska godkänna eller avvisa ansökan inom 21 kalenderdagar efter att ha mottagit den och ska underrätta den icke-finansiella enheten om sitt godkännande eller avvisande av undantaget.

4. Den icke-finansiella enheten ska meddela den behöriga myndigheten om det sker en betydande ändring av arten eller värdet av dess affärsverksamhet eller dess handel med råvaruderivat och om förändringen är relevant för de uppgifter som avses i punkt 2 b, och dessutom ska enheten lämna in en ny ansökan om den avser att fortsätta att tillämpa undantaget.

([1]) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder (EGT L 243, 11.9.2002, s. 1).

KAPITEL III

BEHÖRIGA MYNDIGHETERS METOD FÖR ATT BERÄKNA POSITIONSLIMITER

AVSNITT 1

Fastställande av referensvärden

Artikel 9

Metod för fastställande av ett referensvärde för spotmånadslimiter

(Artikel 57.4 i direktiv 2014/65/EU)

1. De behöriga myndigheterna ska fastställa ett referensvärde för spotmånadspositionslimiten i ett råvaruderivat genom att beräkna 25 % av det levererbara utbudet av det råvaruderivatet.

2. Referensvärdet ska specificeras i poster som ska motsvara handelsenheter som används av den handelsplats där råvaruderivatet handlas och som motsvarar en standardiserad kvantitet av den underliggande råvaran.

3. När en behörig myndighet fastställer olika positionslimiter för olika tidpunkter inom spotmånadsperioden ska dessa positionslimiter sjunka stegvis fram till råvaruderivatets förfall, med beaktande av handelsplatsens arrangemang för positionshantering.

4. Med avvikelse från punkt 1 ska de behöriga myndigheterna fastställa grundbeloppet för spotmånadens positionslimiter för derivatkontrakt med ett underliggande som kan klassificeras som livsmedel med en sammanlagd mängd öppna spotmånadskontrakt och andra månaders kontrakt som överstiger 50 000 poster under tre på varandra följande månader genom att beräkna 20 % av levererbara tillgångar i det råvaruderivatet.

Artikel 10

Levererbart utbud

(Artikel 57.3 i direktiv 2014/65/EU)

1. De behöriga myndigheterna ska beräkna det levererbara utbudet för ett råvaruderivat genom att identifiera den kvantitet av den underliggande råvaran som kan användas för att uppfylla råvaruderivatets leveransvillkor.

2. De behöriga myndigheterna ska fastställa det levererbara utbudet för ett råvaruderivat som avses i punkt 1 på grundval av den genomsnittliga månatliga kvantitet av den underliggande råvaran som är tillgänglig för leverans under ettårsperioden omedelbart före fastställandet.

3. Vid identifieringen av den kvantitet av den underliggande råvaran som uppfyller villkoren i punkt 1 ska de behöriga myndigheterna beakta följande kriterier:

a) Arrangemangen för lagring av den underliggande råvaran.

b) De faktorer som kan påverka utbudet av den underliggande råvaran.

Artikel 11

Metod för fastställande av ett referensvärde för andra månaders limiter

(Artikel 57.4 i direktiv 2014/65/EU)

1. De behöriga myndigheterna ska fastställa ett referensvärde för positionslimiten för andra månader i ett råvaruderivat genom att beräkna 25 % av mängden öppna kontrakt i det råvaruderivatet.

2. Referensvärdet ska specificeras i poster som ska motsvara handelsenheter som används av den handelsplats där råvaruderivatet handlas och som motsvarar en standardiserad kvantitet av den underliggande råvaran.

Artikel 12

Mängden öppna kontrakt

(Artikel 57.3 i direktiv 2014/65/EU)

De behöriga myndigheterna ska beräkna mängden öppna kontrakt i ett råvaruderivat genom att aggregera antalet poster i det råvaruderivatet som är utestående på handelsplatser vid en given tidpunkt.

Artikel 13

Metod för fastställande av ett referensvärde för vissa kontrakt

(Artikel 57.4 i direktiv 2014/65/EU)

1. Med avvikelse från artikel 9 ska de behöriga myndigheterna fastställa referensvärdet för spotmånadspositionslimiten för kontant betalade spotmånadskontrakt som omfattas av avsnitt C.10 i bilaga I till direktiv 2014/65/EU och vars levererbara utbud av deras underliggande råvaror inte kan mätas genom att beräkna 25 % av mängden öppna kontrakt i dessa råvaruderivatkontrakt.

2. Med avvikelse från artiklarna 9 och 11 ska de behöriga myndigheterna fastställa referensvärdet för positionslimiter för råvaruderivat enligt definitionen i artikel 4.1.44 c i direktiv 2014/65/EU genom att beräkna 25 % av antalet emitterade värdepapper. Referensvärdet ska specificeras i antalet värdepapper.

3. Med avvikelse från artiklarna 9 och 11 och i de fall ett råvaruderivat föreskriver att den underliggande tillgången ska levereras kontinuerligt under en specificerad tidsperiod ska de enligt artiklarna 9 och 11 beräknade referensvärdena tillämpas på relaterade råvaruderivat för samma underliggande tillgång i den utsträckning som deras leveransperioder överlappar varandra. Referensvärdet ska specificeras i ett visst antal enheter av den underliggande tillgången.

AVSNITT II

Faktorer som är relevanta för beräkning av positionslimiter

Artikel 14

Bedömning av faktorer

(Artikel 57.3 i direktiv 2014/65/EU)

De behöriga myndigheterna ska fastställa positionslimiter för spotmånaden och andra månader för ett råvaruderivat genom att utgå från det referensvärde som fastställts i enlighet med artiklarna 9, 11 och 13 och justera det efter den potentiella inverkan av de faktorer som avses i artiklarna 16–20 på integriteten hos marknaden för det derivatet och för dess underliggande råvara inom något av följande par av gränser:

a) Mellan 5 % och 35 %.

b) Mellan 2,5 % och 35 % för alla derivatkontrakt med en underliggande tillgång som uppfyller villkoren för att betraktas som livsmedel och med en sammanlagd mängd öppna spotmånadskontrakt och andra månaders kontrakt på över 50 000 poster under tre på varandra följande månader.

Artikel 15

Nya och illikvida kontrakt

(Artikel 57.3 g i direktiv 2014/65/EU)

1. Utan hinder av artikel 14 gäller följande:

a) För råvaruderivat handlade på en handelsplats med en sammanlagd mängd öppna spotmånadskontrakt och andra månaders kontrakt som inte överstiger 10 000 poster under tre på varandra följande månader ska de behöriga myndigheterna fastställa limiten för positioner i sådana råvaruderivat till 2 500 poster.

b) För råvaruderivat handlade på en handelsplats med en sammanlagd mängd öppna spotmånadskontrakt och andra månaders kontrakt som överstiger 10 000 men inte 20 000 poster under tre på varandra följande månader ska de behöriga myndigheterna fastställa positionslimiten för spotmånadskontrakt och andra månaders kontrakt till mellan 5 % och 40 %.

c) För råvaruderivat enligt definitionen i artikel 4.1.44 c i direktiv 2014/65/EU med ett totalt antal emitterade värdepapper som inte överstiger 10 miljoner under tre på varandra följande månader ska den behöriga myndigheten fastställa limiten för positioner i sådana råvaruderivat till 2,5 miljoner värdepapper.

d) För råvaruderivat enligt definitionen i artikel 4.1.44 c i direktiv 2014/65/EU med ett totalt antal emitterade värdepapper som överstiger 10 miljoner men inte 20 miljoner under tre på varandra följande månader ska den behöriga myndigheten fastställa positionslimiten för spotmånadskontrakt och andra månaders kontrakt till mellan 5 % och 40 %.

2. Handelsplatsen ska underrätta den behöriga myndigheten när den sammanlagda mängden öppna kontrakt i något av dessa råvaruderivat uppnår något av det antal poster eller antal emitterade värdepapper som nämns i föregående punkt under tre på varandra följande månader. När de behöriga myndigheterna får en sådan underrättelse ska de se över positionslimiten.

Artikel 16

Råvaruderivatkontraktens löptid

(Artikel 57.3 a i direktiv 2014/65/EU)

1. För råvaruderivat med en kort löptid ska de behöriga myndigheterna justera spotmånadspositionslimiten nedåt.

2. För råvaruderivat med ett stort antal olika förfallodatum ska de behöriga myndigheterna justera positionslimiten för andra månader uppåt.

Artikel 17

Levererbart utbud av den underliggande råvaran

(Artikel 57.3 b i direktiv 2014/65/EU)

Om det levererbara utbudet av den underliggande råvaran kan inskränkas eller kontrolleras eller om nivån på det levererbara utbudet är låg i förhållande till den mängd som krävs för en ordnad avveckling ska de behöriga myndigheterna justera positionslimiten nedåt. De behöriga myndigheterna ska bedöma i vilken utsträckning detta levererbara utbud också används som levererbart utbud för andra råvaruderivat.

Artikel 18

Mängden öppna kontrakt

(Artikel 57.3 c i direktiv 2014/65/EU)

1. Om mängden öppna kontrakt är stor ska de behöriga myndigheterna justera positionslimiten nedåt.

2. Om mängden öppna kontrakt betydligt överstiger det levererbara utbudet ska de behöriga myndigheterna justera positionslimiten nedåt.

3. Om mängden öppna kontrakt betydligt understiger det levererbara utbudet ska de behöriga myndigheterna justera positionslimiten uppåt.

Artikel 19

Antalet marknadsaktörer

(Artikel 57.3 e i direktiv 2014/65/EU)

1. Om det genomsnittliga dagliga antalet marknadsaktörer som innehar en position i ett råvaruderivat under ett år är stort ska den behöriga myndigheten justera positionslimiten nedåt.

2. Med avvikelse från artikel 14 ska de behöriga myndigheterna fastställa positionslimiten för spotmånaden och andra månader till mellan 5 % och 50 % om

a) det genomsnittliga antalet marknadsaktörer som innehar en position i råvaruderivatet under perioden före fastställandet av positionslimiten understiger tio, eller

b) det antal värdepappersföretag som agerar som marknadsgaranter enligt artikel 4.1.7 i direktiv 2014/65/EU i råvaruderivatet vid den tidpunkt då positionslimiten fastställs eller ses över understiger tre.

Vid tillämpningen av första stycket får de behöriga myndigheterna fastställa olika gränsvärden för olika tidpunkter inom spotmånadsperioden och andra månaders period eller under båda perioderna.

Artikel 20

Egenskaper hos den underliggande råvarumarknaden

(Artikel 57.3 f i direktiv 2014/65/EU)

1. De behöriga myndigheterna ska beakta hur den underliggande marknadens egenskaper inverkar på funktionen hos och handeln med råvaruderivat och på storleken på marknadsaktörernas positioner, inbegripet hur enkelt och snabbt marknadsaktörerna kan få tillträde till den underliggande råvaran.

2. Vid den bedömning av den underliggande råvarumarknaden som avses i punkt 1 ska följande kriterier beaktas:

a) Huruvida det finns restriktioner för utbudet av råvaran, däribland den levererbara råvarans lättfördärvlighet.

b) Metoden för att transportera och leverera den fysiska råvaran, däribland

   i) huruvida råvaran bara kan levereras till angivna leveransställen,

   ii) huruvida de angivna leveransställena har kapacitetsbegränsningar.

c) Marknadens struktur, organisation och funktion, inklusive säsongsmässiga variationer på marknader för utvinningsprodukter och jordbruksråvaror som innebär att det fysiska utbudet varierar under kalenderåret.

d) Sammansättningen av och rollen för marknadsaktörer på den underliggande råvarumarknaden, med hänsyn till det antal marknadsaktörer som tillhandahåller specifika tjänster som underlättar den underliggande råvarumarknadens funktion, t.ex. i fråga om riskhantering, leverans, lagring eller avveckling.

e) Makroekonomiska eller andra relaterade faktorer som inverkar på den underliggande råvarumarknadens funktion, inbegripet leverans, lagring och avveckling av råvaran.

f) Den underliggande råvarans egenskaper, fysiska särdrag och livscykel.

Artikel 21

Volatilitet på de berörda marknaderna

(Artikel 57.3 d i direktiv 2014/65/EU)

Efter att ha tillämpat de faktorer som avses i artiklarna 16–20 som är relevanta för positionslimiten för varje råvaruderivatkontrakt som avses i artikel 57.4 i direktiv 2014/65/EU ska de behöriga myndigheterna ytterligare anpassa den positionslimiten när följande villkor är uppfyllda:

a) Alltför stor volatilitet i råvaruderivatpriserna eller priset på den underliggande råvaran.

b) En ytterligare justering av positionslimiten skulle effektivt minska den alltför stora volatiliteten i priset på råvaruderivatet eller på den underliggande råvaran.

Artikel 22

Ikraftträdande och tillämpning

Denna förordning träder i kraft den tjugonde dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Den ska tillämpas från och med den 3 januari 2018.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Bryssel den 1 december 2016.

På kommissionens vägnar
Jean-Claude JUNCKER
Ordförande